

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань екологічної політики та природокористування

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.:255-27-06; факс: 255-22-72

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ВИСНОВОК

на проект Закону про внесення змін до Закону України "Про оцінку впливу на довкілля" стосовно удосконалення процедури оцінки впливу на довкілля, внесений народними депутатами України Бондаренком О.В., Прощуком Е.П., Криворучкіною О.В. та іншими народними депутатами України, (реєстр. № 5766 від 14.07.2021)

та проект Закону про внесення змін до Закону України "Про оцінку впливу на довкілля" стосовно удосконалення процедури оцінки впливу на довкілля, внесений народними депутатами України Лічман Г.В., Грищенко Т.М. та Дмитрієвою О.О., (реєстр. № 5766-1 від 30.07.2021)

За дорученнями Голови Верховної Ради України Разумкова Д.О. від 15.07.2021 та від 30.07.2021 Комітет з питань екологічної політики та природокористування на своєму засіданні 25 листопада 2021 року (протокол № 106) розглянув проект Закону про внесення змін до Закону України "Про оцінку впливу на довкілля" стосовно удосконалення процедури оцінки впливу на довкілля (реєстр. № 5766 від 14.07.2021), внесений народними депутатами України Бондаренком О.В., Прощуком Е.П., Криворучкіною О.В. та іншими народними депутатами України, та проект Закону про внесення змін до Закону України "Про оцінку впливу на довкілля" стосовно удосконалення процедури оцінки впливу на довкілля (реєстр. № 5766-1 від 30.07.2021), внесений народними депутатами України Лічман Г.В., Грищенко Т.М. та Дмитрієвою О.О.

Як зазначено у пояснювальній записці, законопроект **реєстр. № 5766** розроблено з метою удосконалення процедури оцінки впливу на довкілля. Окремими завданнями, що вирішуються проектом закону, є:

закріплення на законодавчому рівні підстав для надання висновку з оцінки впливу на довкілля, у якому визначено недопустимість провадження планованої діяльності, та підстав для відмови у видачі висновку з оцінки впливу на довкілля;

перехід на електронний формат документообігу у процесі здійснення дозвільної процедури;

впровадження попереднього аналізу звіту з оцінки впливу на довкілля уповноваженим органом та надання суб'єкту господарювання права подавати додаткову інформацію до звіту з оцінки впливу на довкілля, якщо необхідність у такій інформації визначено уповноваженим органом.

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України зазначило, що підтримує законопроект, оскільки його прийняття забезпечить удосконалення процедури оцінки впливу на довкілля, що, у свою чергу, сприятиме більш ефективному плануванню заходів екологічного менеджменту в рамках запланованої господарської діяльності, а також визначенню більш обґрунтованих екологічних умов, що висувуються до планованої діяльності уповноваженим органом виконавчої влади у висновках з оцінки впливу на довкілля.

Міністерство фінансів України у своєму експертному висновку зазначило, що реалізація положень законопроекту не потребує додаткових витрат з державного та/або місцевих бюджетів у поточному бюджетному періоді та не заперечує щодо його розгляду Верховною Радою України.

Головне науково-експертне управління, проаналізувавши законопроект, висловило щодо його змісту зауваження та пропозиції. Так, Головне управління звернуло увагу на неузгодженість термінології нової редакції частин 3, 6 та 7 статті 6 Закону. Зі змісту нової статті 6¹ Закону залишається незрозумілим, чи є повідомлення про необхідність або відсутність необхідності надання додаткової інформації, яке за результатами попереднього аналізу звіту з оцінки впливу на довкілля уповноважений орган надає суб'єкту господарювання, документом обов'язкового чи рекомендаційного характеру.

Відповідно до ч. 1 нової ст. 3¹ Закону «суб'єкти оцінки впливу на довкілля, визначені в частині 3 статті 2 цього Закону, здійснюють обмін документами та інформацією (надсилання та отримання документів) виключно в електронній формі через електронний кабінет Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля або через інтегровані з ним інформаційні системи органів державної влади та органів місцевого самоврядування». Проте, при цьому, не враховується, що до суб'єктів оцінки впливу на довкілля у ч. 3 ст. 2 Закону належить громадськість, за якою згідно з ч.ч. 2, 5 ст. 7 Закону (у тому числі й у редакції проекту) залишається право подавати зауваження та пропозиції також у письмовій формі.

Комітет з питань інтеграції України до Європейського Союзу у своєму висновку зазначив, що законопроект не суперечить зобов'язанням України відповідно до Угоди про асоціацію та праву Європейського Союзу.

Метою законопроекту **реєстр. № 5766-1**, як зазначено у пояснювальній записці до нього, є удосконалення процедури оцінки впливу на довкілля, що досягається шляхом:

визначення на рівні закону чітких підстав для надання висновку з оцінки впливу на довкілля, яким визначається недопустимість провадження планованої діяльності, а також підстав для відмови у видачі висновку з оцінки впливу на довкілля;

переходу на виключно електронний документообіг у процесі здійснення процедур в рамках оцінки впливу на довкілля;

запровадження процедури попереднього аналізу уповноваженим органом звіту з оцінки впливу на довкілля;

врегулювання питання здійснення оцінки впливу на довкілля планованої діяльності, що здійснюється з мотивів суспільної необхідності та щодо якої існують обґрунтовані підстави вважати, що провадження планованої діяльності матиме негативний вплив на цілісність Смарагдової мережі та досягнення цілей

збереження визначених відповідно до міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Україною, територій Смарагдової мережі.

Відмінностями альтернативного законопроекту **реєстр № 5766-1** від головного **реєстр № 5766** є те, що крім внесення аналогічних змін до Закону України "Про оцінку впливу на довкілля", у альтернативному законопроекті пропонується врегулювати, на думку суб'єктів права законодавчої ініціативи, особливості оцінки впливу на території Смарагдової мережі, якщо планована діяльність, на яку поширюється необхідність здійснення оцінки впливу на довкілля, буде провадитися на території Смарагдової мережі.

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України проінформувало, що не підтримує законопроект реєстр № 5766-1 та зазначило, що визначення запропонованого нового терміну «планована діяльність, яка здійснюється з мотивів суспільної необхідності» не відповідає вимогам статті 6 Директиви № 92/43/ЄС від 21 травня 1992 року про збереження природних оселищ та видів природної фауни і флори (Оселищна директива), якою передбачено, що якщо, незважаючи на негативну оцінку наслідків для території та за умови відсутності альтернативних рішень, план або проект повинен виконуватися в обов'язковому порядку з причин вищих публічних інтересів, у тому числі соціального чи економічного характеру, держава-член приймає всі компенсаційні заходи, необхідні для забезпечення того, щоб загальна цілісність NATURA 2000 була збережена.

Інше трактування поняття публічних інтересів може призвести до невиконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони в частині наближення національного законодавства у сфері «Охорона природи» до положень Оселищної директиви та знищення природних цінностей територій Смарагдової мережі.

Міністерство фінансів України у своєму експертному висновку зазначило, що реалізація положень законопроекту реєстр № 5766-1 не потребує додаткових витрат з державного та/або місцевих бюджетів у поточному бюджетному періоді та не заперечує щодо його розгляду Верховною Радою України.

Головне науково-експертне управління, проаналізувавши законопроект, зазначило, що зауваження та пропозиції, які викладені Головним управлінням у висновку до відповідних положень проекту реєстр. № 5766, залишаються актуальними і для аналогічних положень проекту реєстр. № 5766-1, а також висловило інші зауваження щодо його змісту.

Насамперед, Головне управління звернуло увагу, що на розгляд Верховної Ради України подано доопрацьований проект Закону України «Про території Смарагдової мережі» реєстр. № 4461 та альтернативний до нього. Обидва проекти, у тому числі, передбачають внесення відповідних змін до Закону України "Про оцінку впливу на довкілля". Враховуючи, що зміни, які пропонуються у проекті реєстр. № 5766-1 стосуються процедури оцінки впливу на довкілля щодо територій Смарагдової мережі, питання правового регулювання яких ще не визначено, Головне управління вважає доречним розгляд вказаного проекту після остаточного вирішення юридичної долі проектів за реєстр. № 4461 (доопр.) та реєстр. № 4461-1.

Обмеження, встановлені у законах України «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про природно-заповідний фонд України», у Земельному, Лісовому та Водному кодексах України мають стосуватись, у тому числі, й території Смарагдової мережі, однак у проекті (нова стаття 9² Закону) всупереч цьому передбачається можливість провадження господарської діяльності на її території, наслідком якої може стати послаблення правового режиму охорони як території Смарагдової мережі, так і природних територій та об'єктів, в межах яких можуть бути визначені території Смарагдової мережі.

Головне управління також зазначило, що положення запропонованої ст. 9² Закону фактично нівелюють положення нової ч. 6² ст. 9 Закону, згідно з якою надається висновок про негативний вплив на цілісність Смарагдової мережі та досягнення цілей збереження визначених відповідно до міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Україною, територій Смарагдової мережі, дозволяючи отримати висновок про допустимість планованої діяльності.

Комітет з питань інтеграції України до Європейського Союзу у своєму висновку зазначив, що законопроект потребує доопрацювання з метою належного врахування положень Директиви 92/43/ЄЕС. Крім того, зміни, які пропонуються у законопроекті і стосуються процедури оцінки впливу на довкілля щодо територій Смарагдової мережі, потребують узгодження зі змінами до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», запропонованими у законопроектах реєстр. № 4461 та № 4461-1.

До Комітету також надійшли зауваження та пропозиції від профільних бізнес-асоціацій та галузевих об'єднань щодо законопроектів реєстр. № 5766 та № 5766-1.

Крім того, за результатами проведеного 02.11.2021 засідання підкомітету з питань охорони і раціонального використання водних ресурсів та державного моніторингу навколишнього природного середовища щодо розгляду законопроектів реєстр. № 5766 та альтернативного реєстр. № 5766-1, було визначено законопроект реєстр. № 5766 як такий, який підкомітет рекомендує до розгляду на засіданні Комітету.

Під час обговорення законопроекту реєстр. № 5766 народним депутатам України – членам Комітету надано доручення про його доопрацювання під час підготовки до розгляду Верховною Радою України у другому читанні, а саме внести до тексту такі пропозиції і поправки:

1) Абзац п'ятий пункту 8 Розділу I Проекту Закону (частину третю статті 6³ Закону «Про оцінку впливу на довкілля») викласти у такій редакції:

«3. Оприлюднення додаткової інформації до звіту з оцінки впливу на довкілля здійснюється в порядку, який передбачено для звіту з оцінки впливу на довкілля. Розгляд додаткової інформації до звіту з оцінки впливу на довкілля здійснюється в рамках розгляду відповідного звіту.»;

2) у пункті 11 Розділу I (зміни до статті 9 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля»):

абзац другий (зміни до частини третьої статті) після слів «додаткову інформацію до звіту з оцінки впливу на довкілля» доповнити словами та символами «(за наявності)»;

абзац третій (зміни до пункту другої частини четвертої статті) після слів та символів «, а також додаткової інформації до звіту з оцінки впливу на довкілля,» доповнити словами та символами «(за наявності)»;

абзац десятий (пункт третій частини 6¹ статті 9) виключити;

3) у пункті 12 Розділу I Проекту Закону (нова стаття 9¹ Закону України «Про оцінку впливу на довкілля»):

абзац дев'ятий (частину другу статті 9¹) викласти у такій редакції:

«2. У разі усунення суб'єктом господарювання причин, які стали підставою для відмови у видачі висновку з оцінки впливу на довкілля, передбачених пунктами «а», «в», «г» та «г» частини першої цієї статті, суб'єкт господарювання повторно подає звіт з оцінки впливу на довкілля згідно з частиною третьою статті 6 цього Закону. Такий звіт розглядається за процедурою, передбаченою цим Законом, за виключенням процедур, передбачених статтями 6¹ – 6³ цього Закону. Громадське обговорення планованої діяльності проводиться повторно після подання звіту з оцінки впливу на довкілля згідно із вимогами статті 7 цього Закону.»;

абзаци десятий (частину третю статті 9¹) та дванадцятий (частину п'яту статті 9¹) виключити, у зв'язку з чим абзац одинадцятий (частину четверту статті) вважати абзацом десятим (частиною третьою статті 9¹).

Враховуючи вищевикладене, Комітет ухвалив висновок та прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді України проект Закону про внесення змін до Закону України "Про оцінку впливу на довкілля" стосовно удосконалення процедури оцінки впливу на довкілля (реєстр. № 5766 від 14.07.2021), внесений народними депутатами України Бондаренком О.В., Прощуком Е.П., Криворучкіною О.В. та іншими народними депутатами України, за результатами розгляду у першому читанні прийняти за основу;

проект Закону про внесення змін до Закону України "Про оцінку впливу на довкілля" стосовно удосконалення процедури оцінки впливу на довкілля (реєстр. № 5766-1 від 30.07.2021), внесений народними депутатами України Лічман Г.В., Грищенко Т.М. та Дмитрієвою О.О., відхилити.

Співдоповідачем на пленарному засіданні із зазначеного питання визначено народного депутата України, голову підкомітету з питань охорони і раціонального використання водних ресурсів та державного моніторингу навколишнього природного середовища Прощука Е.П.

Голова Комітету

О. БОНДАРЕНКО